

Coronapolitikens konsekvenser

Lars Calmfors

Friday talks

Institute for Public Affairs, Ekonomihögskolan, Lund

21/5-2021

Finanspolitiken

- Ganska högt betyg
- Inte vanlig efterfrågepolitik utan staten har agerat försäkringsgivare
 - mycket mindre kostsamt än vi trodde
 - internationellt liten ökning av skuldkvoten: från 35 till 40 procent
- Finanspolitiken har vägletts av *försiktighetsprincip*

Kritik av arbetsmarknadspolitiken

- Stödet för korttidsarbete har varit ett stöd för *insiders*
 - företagen har behövt säga upp visstidsanställda
- Mer stöd hade behövts för nyanställningar av *outsiders*
 - mer generösa villkor för nystartsjobb hade behövts
- Stöden har gynnat krympande företag på bekostnad av växande
 - hinder för strukturomvandling
 - marginella sysselsättningsstöd borde ha införts

Smittbekämpningsstrategin

- Snarare *oförsiktighetsstrategi* än försiktighetsstrategi
- Sena med hårda deltagarbegränsningar för allmänna sammankomster
- Inga karantänkrav på återvändande sportlovsresenärer i fjol
- Rekommendationer om karantän av dem som haft kontakt med smittade först i september förra året
- Smitt- och kontaktpårning drogs ner i mars/april 2020
- Halvdana rekommendationer om munskydd först i januari i år
- Tidiga åtgärder hade haft små ekonomiska kostnader
 - tvärtom bra för både smittbekämpning och ekonomi

Citat från Lars Jonung

Nedstängningar i genomsnitt har *en svag eller till och med insignifikant effekt* på dödligheten. (SVD 7/12-2020)

Resultaten pekar på att nedstängningspolitiken har *inga eller mycket svaga effekter* på dödligheten. (P1-Morgon 10/12-2020)

Den vetenskapliga evidens vi har idag pekar *väldigt tydligt* på att nedstängningar är en icke lovande väg för att möta coronapandemin. (P1- Morgon 10/12-2020)

För det första har tvingande nedstängningar *svagt eller obefintligt vetenskapligt stöd* (för att minska dödligheten, min kommentar). (SVD 26/1-2021)

Forskningsläget om hälsoeffekter av hårdare restriktioner

- Smittspridning eller dödlighet
- Mätfel i fråga om smittspridning
 - men inte nödvändigtvis *bias* i skattningarna
 - hög korrelation mellan smittspridning och dödlighet
- Metodproblem
 - omvänd kausalitet
 - överspillningseffekter mellan områden
- Inget tyder på att metodproblemen skulle vara större i studier som finner effekter eller kvalitetskontrollen sämre
- Betydande sannolikhet att hårdare restriktioner minskar dödligheten

Studier som finner effekter av hårdare restriktioner på dødlighet

Amuedo-Dorantes m fl (2020)	NBER Working Paper
Bonardi m fl (2020)	Covid Economics
Born m fl (2020)	CEPR Discussion Paper
Chernozhukov m fl (2021a)	Journal of Econometrics
Chernozhukov m fl (2021b)	Covid Economics
Cho (2020)	Econometrics Journal
Conyon m fl (2020)	Covid Economics
Deb m fl (2020)	IMF Working Paper
Goldstein m fl (2021)	Covid Economics
Huber och Langen (2020)	Swiss Journal of Economics and Statistics
Juranek och Zoutman (2020)	SSRN
Sharma m fl (2021)	medRxiv
Spiegel och Tookes (2020)	Covid Economics

Forskningsläget om hälsoeffekter av hårdare restriktioner

- Smittspridning eller dödlighet
- Mätfel i fråga om smittspridning
 - men inte nödvändigtvis *bias* i skattningarna
 - hög korrelation mellan smittspridning och dödlighet
- Metodproblem
 - omvänd kausalitet
 - överspillningseffekter mellan områden
- Inget tyder på att metodproblemen skulle vara större i studier som finner effekter eller kvalitetskontrollen sämre
- Betydande sannolikhet att hårdare restriktioner minskar dödligheten

Ekonomiska effekter av nedstängningar

- Sveriges milda restriktioner har sannolikt bidragit till att BNP-fallet 2020 blev litet
 - men ungefär samma BNP-fall i övriga nordiska länder
- Återgång till tidigare produktionsnivåer i länder som försökt eliminera smittan genom hårda restriktioner
 - Australien
 - Japan
 - Nya Zeeland
 - Sydkorea

Frivillighet kontra tvång

- Bättre om situationen kan hanteras genom frivilliga anpassningar till rekommendationer i stället för genom tvång
- Men osannolikt att samma resultat kan uppnås
- Övertydligt exempel på *externalitet*
- Jämför med klimatutsläpp
 - vem tror att klimatkrisen kan lösas enbart genom frivilliga anpassningar till rekommendationer?

Vad göra nu?

- Inte aktuellt med skärpta restriktioner
- Men släpp inte för fort på dem
- Beredskap för proaktiva åtgärder om ökad smittspridning igen
- Vi har råd att ge dem som drabbas av restriktionerna ekonomisk kompensation